PORADNIK

BEZPIECZEŃSTWA CYBERNETYCZNEGO

WSPÓLNA ODPOWIEDZIALNOŚĆ

FERMENTATION. UNLIMITED.

LESAFFRE

Szanowni Partnerzy i Klienci!

W dobie postępującej cyfryzacji, bezpieczeństwo informacji staje się kluczowym elementem prowadzenia działalności.

Niniejszy poradnik ma na celu podniesienie świadomości na temat zagrożeń cybernetycznych oraz przedstawienie praktycznych wskazówek, jak skutecznie chronić dane Państwa firm i Klientów.

Z naszego poradnika dowiesz się:

1. **Jak rozpoznawać zagrożenia i oszustwa w sieci?**
2. **Jak dbać o swoje bezpieczeństwo?**
3. **Jak reagować, gdy padniesz ofiarą oszustwa?**

Zagrożenia i oszustwa w sieci!

Phishing

To jedna z najczęściej stosowanych metod oszustwa w internecie, która polega na podszywaniu się pod zaufaną osobę, instytucję lub usługę, w celu wyłudzenia poufnych danych, takich jak: loginy, hasła, numery kart kredytowych, czy inne informacje wrażliwe.

Nazwa „phishing" pochodzi od angielskiego słowa „fishing" (*tłum. wędkowanie*), ponieważ atakujący zarzuca przynętę w nadziei, że nieostrożna osoba ją złapie.

Coraz częściej e-maile pisane są idealną polszczyzną.
W większości przypadków przestępcy chcą przekonać ofiarę do działania psychologicznymi sztuczkami:

„Nadpłacił pan rachunek"
„Proszę o natychmiastowy zwrot pieniędzy"
„Zostanie zablokowany dostęp do internetu".

Złośliwe oprogramowanie

Za pomocą poczty elektronicznej cyberprzestępcy mogą wysyłać różnego rodzaju złośliwe oprogramowanie, ukryte w załącznikach lub ukierunkowane na wykorzystanie luk bezpieczeństwa, w komputerze odbiorcy.

Poniżej przedstawiamy najczęściej spotykane typy złośliwego oprogramowania, które mogą zostać rozprzestrzenione tą drogą:

Ransomware

to oprogramowanie, które szyfruje pliki użytkownika, uniemożliwiając dostęp do nich. Cyberprzestępcy żądają zapłaty okupu (najczęściej w kryptowalutach), za dostarczenie klucza do odszyfrowania danych. Oprogramowanie to rozprzestrzenia się najczęściej w zainfekowanych załącznikach (np. plikach PDF, Word, Excel) lub po kliknięciu w podejrzany link.

Trojan (Koń trojański)

to złośliwe oprogramowanie, które podszywa się pod legalny plik lub aplikację, aby uzyskać nieautoryzowany dostęp do systemu ofiary. Nie działa ono samo – musi zostać uruchomione przez użytkownika.

Worm (Robak)

to rodzaj złośliwego oprogramowania, które rozprzestrzenia się samoistnie – nie wymaga uruchomienia przez użytkownika. Może infekować systemy przez luki w oprogramowaniu i rozsyłać się do kontaktów w skrzynce e-mail ofiary. E-maile z robakami mogą zawierać linki lub załączniki, które po otwarciu automatycznie zarażają system i rozsyłają kopie siebie do kolejnych ofiar.

Złośliwe oprogramowanie

Spyware (Oprogramowanie szpiegujące)

to oprogramowanie zaprojektowane do potajemnego zbierania danych o użytkowniku, takich jak: dane logowania, historie przeglądania, dane osobowe czy numery kart płatniczych. Często jest dołączane do załączników e-mail lub instalowane przez użytkownika, który zostaje wprowadzony w błąd, na przykład proszony o „instalację aktualizacji" lub „aktywację dokumentu". Spyware działa w tle i jest trudne do wykrycia.

Malware

ukierunkowany na dane płatnicze. Ten typ złośliwego oprogramowania jest projektowany specjalnie w celu wykradania danych bankowych, informacji o kartach płatniczych i innych cennych informacji finansowych. Może być dostarczany w fałszywych e-mailach od banków lub innej instytucji finansowej, w których prosi się o kliknięcie w link lub otwarcie rzekomo ważnego dokumentu.

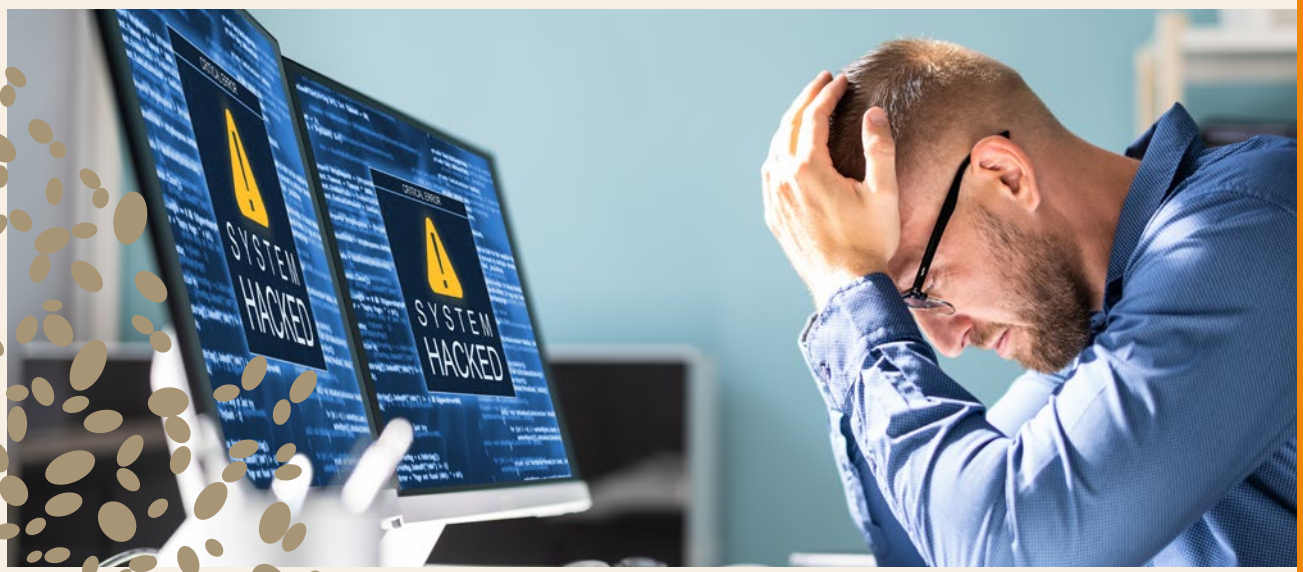

Jak rozpoznać potencjalnie niebezpieczny e-mail?

1. Podejrzany nadawca

Sprawdzaj dokładnie adres e-mail nadawcy, a nie tylko wyświetlaną nazwę. Cyberprzestępcy często używają podobnych do prawdziwych adresów e-mail (np. zamiast „firma@example.com” używają „firma1@example.com” lub „firm@example.co”).

Jeśli nadawca jest nieznany lub adres wygląda nietypowo, zachowaj szczególną ostrożność.

2. Pilne wezwanie do działania

Czy wiadomość wymaga szybkiej reakcji, np. kliknięcia w link, podania danych osobowych lub finansowych? To charakterystyczna metoda stosowana w atakach phishingowych.

3. Nieoczekiwane załączniki

Nigdy nie otwieraj załączników w e-mailach od nieznanych nadawców. Mogą one zawierać złośliwe oprogramowanie. Nawet załączniki od znanych nadawców, które są nieoczekiwane lub dziwnie wyglądają, mogą być podejrzane (np. nazwy plików typu „Faktura+1234.zip” albo „Dokument.pdf.exe”).

4. Linki do podejrzanych stron

Przed kliknięciem w link, najedź na niego kursorem, aby zobaczyć pełny adres URL. Upewnij się, że prowadzi do wiarygodnej strony. Cyberprzestępcy często podmieniają linki, aby przekierowywały do fałszywych stron.

5. Błędy gramatyczne i ortograficzne

Fałszywe e-maile często zawierają rażące błędy, literówki lub niespójności w treści, co może świadczyć o niskiej jakości fałszerstwa.

Zasady bezpieczeństwa w sieci!

Pamiętaj!

Silne hasła – Twoja linia obrony

Twórz hasła składające się z co najmniej 12 znaków, w tym małych i wielkich liter, cyfr i znaków specjalnych.
Unikaj używania oczywistych haseł, takich jak „123456” lub „qwerty”.
Nigdy nie używaj tego samego hasła do różnych kont i usług.
Regularnie zmieniaj swoje hasła.
Korzystaj z menedżerów haseł do bezpiecznego przechowywania i generowania unikalnych haseł.

Dwuetapowa weryfikacja (2FA)

Włącz dwuetapową weryfikację tam gdzie to możliwe. Nawet jeśli ktoś pozna Twoje hasło, nie zaloguje się bez dodatkowego kodu wysłanego na Twój telefon.

Nie klikaj podejrzanych linków

Nawet jeśli e-mail wygląda profesjonalnie, nie klikaj w linki prowadzące do logowania, zanim nie upewnisz się, że pochodzą z zaufanego źródła.
W razie wątpliwości otwórz stronę ręcznie, wpisując jej URL w przeglądarce.

Uważaj na załączniki

Otwieraj załączniki tylko od zaufanych nadawców i wyłącznie wtedy, kiedy są oczekiwane. Pliki z rozszerzeniami typu *.exe, *.zip, *.scr lub *.js mogą być szczególnie niebezpieczne.

Zasady bezpieczeństwa w sieci.

Aktualizacja oprogramowania

Regularnie aktualizuj system operacyjny, aplikacje, przeglądarki i wtyczki.
Aktualizacje zawierają poprawki zabezpieczeń chroniące przed nowymi zagrożeniami.
Włącz automatyczne aktualizacje, gdy tylko jest to możliwe.
Unikaj nielegalnego oprogramowania – może zawierać złośliwy kod.

Korzystaj z Oprogramowania Antywirusowego

Zainstaluj renomowany program antywirusowy.
Włącz ochronę w czasie rzeczywistym.
Regularnie aktualizuj bazy wirusów.

Bezpieczne połączenia internetowe

Unikaj korzystania z publicznych sieci Wi-Fi, szczególnie do logowania się do kont bankowych i innych wrażliwych systemów. Jeśli musisz, korzystaj z połączenia VPN.
Upewnij się, że każda strona, z której korzystasz, używa https://.
W przeglądarce oznaczane jest to często jako zamknięta kłódka obok adresu URL.

Uważaj na urządzenia zewnętrzne

Nie podłączaj do swoich urządzeń nieznanych pendrive'ów czy innych nośników danych – mogą zawierać złośliwe oprogramowanie.
Skanuj zewnętrzne nośniki za pomocą oprogramowania antywirusowego przed użyciem.

Ochrona urządzeń mobilnych

Zabezpiecz urządzenia mobilne kodem PIN, wzorem lub biometrią.
Włącz możliwość zdalnego wymazania danych w przypadku zgubienia urządzenia.
Instaluj aplikacje wyłącznie z oficjalnych sklepów.

Jak reagować,
gdy padniesz ofiarą oszustwa?

Pomimo zachowania ostrożności i środków bezpieczeństwa może się zdarzyć, że padniesz ofiarą oszustwa. Co wtedy? Musisz skupić się na dwóch kwestiach:

Ograniczeniu szkód

Zmień hasła na kontach, z których korzystasz.
Zaktualizuj oprogramowanie, które ma zabezpieczać sprzęt i sieć.
Skontaktuj się z bankiem, jeśli sprawa dotyczy kradzieży danych bankowych, aby zablokować konta oraz karty płatnicze.

Zgłoszeniu oszustwa odpowiednim organom i instytucjom

Złóż na policji doniesienie o popełnieniu przestępstwa. Zachowaj dowody, mogą nimi być np. zrzuty ekranu czy wiadomości.
Zgłoś oszustwo do CERT Polska – to instytucja, która zajmuje się tematem bezpieczeństwa w internecie. Dzięki przekazaniu jej informacji o oszustwach przyczyniasz się do ograniczenia tego szkodliwego procederu w sieci.
Zgłoś oszustwo instytucji / firmie, pod którą podszywa się oszust.

WAŻNE KONTAKTY:

1. **Zespół ds. bezpieczeństwa** Lesaffre Polska SA
   pomocIT@lesaffre.com | +48 77 40 72 424

2. **CERT Polska**
   https://cert.pl

3. **Pilne zgłoszenia incydentów**
   numer 997 (policja)
   lub 112

Razem budujemy bezpieczną przyszłość!

Cyberbezpieczeństwo to ciągły proces. Dzięki tym praktykom minimalizujesz ryzyko i chronisz siebie oraz naszą współpracę.

Pamiętaj: Twoja czujność to pierwsza linia obrony!